

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

24 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte – Nadejda Toma

judcători – Ion Guzun și Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de către petiționara Zubcu Nadejda, prin care solicită casarea încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 15 februarie 2021 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2021,

Termenul de examinare a cauzei:

instanța de recurs: 29.09.2021 – 24.11.2021.

a c o n s t a t a t :

1. La 10 decembrie 2019, avocatul Bratu Ana a înaintat în interesele petiționarului Zubcu Nadejda o plângere în temeiul art. 313 Cod de procedură penală, cu privire la declararea nulității ordonanței procurorului în Procuratura Anticorupție, Botnaru Ruslan din 27.04.2018, privind clasarea cauzei penale pe cauza nr. 2016240200 și a ordonanței procurorului șef al Procuraturii Anticorupție, Morari Viorel din 05.10.2018 privind respingerea ca neîntemeiată a plângerii depuse împotriva ordonanței procurorului în Procuratura Anticorupție, Botnaru Ruslan din 27.04.2018.

2. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 15 februarie 2021, s-a respins plângerea depusă de către avocatul Bratu Ana în interesele petiționarului Zubcu Nadejda, formulată în baza art. 313 Cod de procedură penală, împotriva acțiunilor organului de urmărire penală, ca fiind depusă cu omiterea termenului prevăzut la art. 313 alin. (3) Cod de procedură penală.

3. Nefiind de acord cu încheierea instanței de fond, recurs a declarat avocatul Vasiliu Sergiu în interesele petiționarului Zubcu Nadejda, prin care a solicitat casarea încheierii din 15 februarie 2021 privind respingerea plângerii cet Zubcu Nadejda, cu rejudecarea cauzei și adoptarea unei noi hotărâri prin care a admite plângerea depusă cu anularea ordonanțelor contestate și obligarea procurorului de a lichida încălcările depistate și a relua urmărirea penală în baza plângerii cet Zubcu Nadejda privind acțiunile ilegale ale lui Profire Tudor. În argumentarea solicitărilor invocate, partea recurentă a susținut că este

neîntemeiată respingerea plângerii petiționarei în afara termenului legal, or, aceasta a acționat cu bună credință atunci când neprimind răspuns la plângerea sa împotriva ordonanței a depus cereri repetate și doar după ce i s-au adus la cunoștință motivele respingerii, a apelat la serviciile unui specialist în materia dreptului - avocat Hratu A. în vederea contestării acestei ordonanțe. Prin această opțiune, petiționara Zubcu N. și-a realizat dreptul său la un recurs efectiv, în momentul în care a luat cunoștință de ordonanța procurorului ierarhic superior, despre care afirmă că i s-au lezat drepturile sale. Prin urmare a conchis că instanța de fond, însă nu a luat în considerație circumstanțele cauzei, explicațiile petiționarei date în ședința de judecată cu referire la obținerea ordonanțelor procurorului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2021, a fost respins recursul ordinar declarat de către avocatul Vasiliu Sergiu în interesele petiționarei Zubcu Nadejda cu menținerea încheierii fără modificări.

4.1. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că în speță s-a stabilit cu certitudine că, urmărirea penală în prezenta cauză a fost pornită la 13 iunie 2016 de către Procuratura raionului Nisporeni, conform indicilor componenței de infracțiune prevăzute la art. 329 alin. (1) Cod penal, pe faptul neglijenței în serviciu. Temei pentru pornirea urmăririi penale a constituit plângerea cet. Zubcu Nadejda privind pretinsele acțiuni ilegale ale fostului notar, Profire Teodor, la emiterea certificatului de moștenitor nr. 156 din 05 iulie 2007, acțiuni ce au determinat nulitatea certificatului de moștenitor indicat și, respectiv cauzarea de daune materiale în valoare de 1/2 cotă-parte din întreaga avere rămasă după decesul lui Goldenberg Maria, bunica lui Zubcu Nadejda, precum și daune morale cauzate lui Zubcu Nadejda.

Prin ordonanța procurorului în Procuratura Anticorupție, Botnaru Ruslan din 27.04.2018, s-a dispus clasarea cauzei penale pe cauza nr. 2016240200.

Nefiind de acord cu ordonanța emisă, petiționarul a contestat-o la procurorul ierarhic superior, iar prin ordonanța procurorului șef al Procuraturii Anticorupție, Morari Viorel din 05.10.2018 s-a dispus respingerea ca neîntemeiată a plângerii depuse împotriva ordonanței procurorului în Procuratura Anticorupție, Botnaru Ruslan din 27.04.2018.

Astfel, la 10 decembrie 2019, avocatul Bratu Ana a înaintat în interesele petiționarului Zubcu Nadejda o plângere în temeiul art. 313 Cod de procedură penală, cu privire la declararea nulității ordonanței procurorului în Procuratura Anticorupție, Botnaru Ruslan din 27.04.2018, privind clasarea cauzei penale pe cauza nr. 2016240200 și a ordonanței procurorului șef al Procuraturii

Anticorupție, Morari Viorel din 05.10.2018 privind respingerea ca neîntemeiată a plângerii depuse împotriva ordonanței procurorului în Procuratura Anticorupție, Botnaru Ruslan din 27.04.2018.

Totodată este relevant faptul, că plângerea împotriva ordonanței procurorului, adoptate în ordinea prevăzută la art. 299 - 299¹ Cod de procedură penală, poate fi depusă în termen de 10 zile de la data când persoana a fost informată de către procuror despre rezultatul examinării sau dacă nu a primit răspuns de la procuror în termenul prevăzut de lege - trei zile, iar în contextul dat este justificată concluzia primei instanțe că, plângerea împotriva ordonanței procurorului în Procuratura Anticorupție, Botnaru Ruslan din 27.04.2018, a fost depusă la data de 24.09.2018 și recepționată de către procurorul ierarhic superior, iar raportând prevederile art. 299² și art. 299 Cod de procedură penală, se deduce faptul că, procurorul ierarhic superior a avut termen până la data de 09.10.2018 pentru a se expune pe marginea plângerii nominalizate, termen care de altfel a fost respectat, iar începând cu data de 09.10.2018, petiționarul a avut un termen de 10 zile sau dacă nu au primit răspuns de la procuror în termenul prevăzut de lege - trei zile, pentru a depune o plângere în condițiile art. 313 Cod de procedură penală.

Prin urmare, reieșind din circumstanțele relevate supra, instanța de recurs a apreciat întemeiată și preluat concluzia judecătorului de instrucție, și anume, că plângerea avocatului în interesele petiționarei urmează a fi respinsă ca fiind depusă în afara termenului de 10 zile prevăzut la art. 313 alin. (3) Cod de procedură penală și reiterează în acest sens, că pentru a depune o plângere, persoana este obligată să respecte anumite condiții cumulative legate de fond și de formă, inclusiv în partea ce ține de termenul înaintării acesteia, or dreptul de acces la justiție nu poate fi un drept absolut, ci unul care poate implica limitări, inclusiv de ordin procedural, atât timp cât acestea sunt rezonabile și proporționale cu scopul urmărit.

De asemenea, instanța de recurs studiind argumentele recursului, verificând materialele cauzei penale și legalitatea hotărârii adoptate în raport cu cele invocate de părți, a conchis că judecătorul de instrucție corect a conchis asupra faptului că plângerea înaintată este depusă în afara termenului de 10 zile prevăzut la art. 313 alin. (3) Cod de procedură penală, considerent din care respinge recursul declarat de avocatul Vasiliu Sergiu în interesele petiționarului Zubcu Nadejda și a menținut fără modificări încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 15 februarie 2021.

5. La 26 aprilie 2021 nefiind de acord cu decizia instanței de recurs ordinar declară recurs în anulare petiționara Zubcu Nadejda prin care solicită casarea acesteia din motiv i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil.

Astfel, petiționara indică că respingerea recursului ordinar declarat de către avocatul Vasiliu Sergiu în numele acesteia ca fiind depus peste termen, este de fapt o încălcare majoră a dreptului său prevăzut de art. 6 al Convenției Europene cu privire la drepturile omului.

În rest, își întemeiază recursul în anulare pe temeiuri similare cele invocate în cererea de apel.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 452 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, persoanele menționate în art. 401 alin. (1) pct. 2) și 3), și în numele acestora, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârilor judecătorești după epuizarea căilor ordinare de atac.

În corespundere cu dispozițiile art. 455 alin. (2) pct. 7) Cod de procedură penală, cererea de recurs în anulare trebuie să cuprindă motivele recursului în anulare cu menționarea cazurilor prevăzute în art. 453 și cu argumentarea ilegalității hotărârii atacate.

Prin trimitere la prevederile art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, se menționează că hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise doar la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Prin urmare, Colegiul penal remarcă faptul că, dreptul de a declara recurs în anulare, poate fi exercitat numai în privința hotărârilor judecătorești prin care a fost judecată cauza penală în fond, adică hotărârile irevocabile de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal, după epuizarea căilor ordinare de atac, reglementate de Capitolul IV, Secțiunea I și Secțiunea II ale Codului de procedură penală – adică calea apelului și recursului ordinar.

Analizând dispozițiile legale expuse mai sus în raport cu speța dată, rezultă că recursul în anulare declarat împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2021, adoptată în ordinea reglementată de art. 449 alin. (1), pct. 1), lit. a), 417-418, 313 Cod de procedură penală, prin care a fost

examinat recursul ordinar declarat împotriva încheierii primei instanțe, este inadmisibil, deoarece o asemenea hotărâre nu este susceptibilă de a fi atacată cu recurs în anulare.

În consecință, având ca reper prevederile art. 455 alin. (2) pct. 7), art. 453 Cod de procedură penală, Colegiul penal decide în privința inadmisibilității recursului în anulare declarat, întrucât acesta nu corespunde cerințelor de formă și conținut prevăzute la art. 455 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 1), art. 453, 456 alin. (1) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului în anulare, declarat de către petiționara Zubcu Nadejda, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2021, din motiv că nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut prevăzute la art. 455 Cod de procedură penală.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **22 decembrie 2021**.

Președinte:

Nadejda Toma

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan